

Alvar Aalto -seuran kannanotto Seminaarinmäen kaavasta

Seminaarinmäen kaavaehdotus mahdollistaa sosiaalisen ja kulttuurihistoriallisen vastuullisuuden ja kestävyuden alueen käytössä ja kehittämisessä. Kansainvälisenä brändinä Seminaarinmäki on Jyväskylän yliopistolle ja koko kaupungille vetovoimatekijä, jota ei tule heikentää lyhytnäköisin ratkaisuin.

Kaavaehdotuksen yhtenä tavoitteena on tukea UNESCO:n maailmanperintöstatuksen hakemista Aallon kampukselle. Vaativaa ja moninaista hakuprosessia ei tule vaarantaa millään tavoin, joten kaavaa sovellettaessa on huomioitava statuksen myöntökriteerit (mm. käyttö ja toiminta). Seminaarinmäki on ainutlaatuinen ja maailmankuulu kulttuuriympäristö, jolle on jo myönnetty useita kansainvälisiä tunnustuksia. Kaavaa sovellettaessa on huolehdittava siitä, että Seminaarinmäki säilyy kokonaistaideteoksena rakennuksineen, miljöineen ja interiööreineen. Interiöörien suojelumerkintöjä on kiirehdittävä.

Kaavaehdotuksessa painotetaan erinomaisen hyvin Seminaarinmäen säilymistä elävänä opiskelun kampuksena. Opiskelu ja tutkimus synnyttävät paikan hengen ja toiminnallisen integriteetin. On varmistettava, että historia ja nykypäivä eivät irtoa toisistaan ja että Seminaarinmäki säilyy elävänä kulttuuriperintökohteena, jossa materiaallinen ja aineeton perintö yhdistyvät ja jossa rakennettu ympäristö, käytännöt ja arvot tukevat toisiaan.

Seminaarinmäen kampus kasvitieteellisine puutarhoineen on kaikenikäisille sopiva avoin ulkoilu- ja kohtamispaikka, joka rakentaa yhteisöllisyyttä. Alue luo vuoropuhelua luonnon ja rakennetun ympäristön välillä ja kutsuu liikkumaan sisä- ja ulkotilojen välillä. Seminaarinmäen rakennettu ympäristö, puistoalueet ja käytännöt heijastelevat toisiinsa limittyneinä hyvinvoinnin, tasa-arvon ja demokratian ideoita, joita tulee vaalia myös kaavaa sovellettaessa. On varmistettava, että kaupunkilaiset, vierailijat, opiskelijat, koululaiset ja työntekijät voivat jatkossakin liikkua vapaasti alueella. Myös luontoarvot on otettava huomioon kaavaa sovellettaessa.

Jos kaavan sallimaa uudisrakentamista on pakko toteuttaa, sitä tulee suunnitella vain arkkitehtikilpailujen kautta. Uudet rakennusmassat on pidettävä maltillisen kokoisina, eikä Aallon rakennusten läheisyyteen tule sijoittaa korkeita rakennuksia. Vaikka opiskelija-asuminen sopii kampukselle kohtuullisessa laajuudessa, on kuitenkin syytä harkita tarkkaan, kannattaako asumiskäyttöä sallia pienikokoiseen Puutarhuritaloon keskellä kampusta. Kaikkien rakennusten suojelumerkinnät on tarpeen käydä huolella läpi, jotta ne ovat johdonmukaiset ja riittävät. Kookkaita pyöräparkkeja ei tule sijoittaa rakennusten välittömään läheisyyteen etenkin alueen keskiosissa.

Alvar Aalto -seura pitää tärkeänä, että kaavaesityksessä ei sallita tonttien pilkkomista. Koska rakennusten alkuperäiskäyttö on paras tapa ylläpitää kulttuuriperintöä ja turvata sen suojelu, Seminaarinmäen rakennuksiin on sijoitettava ennen kaikkea oppilaitoskäyttöä. Esimerkiksi X-rakennuksen Alvar Aalto suunnitteli nimenomaan harjoituskouluksi. Fennicum-rakennukseen sopisi erinomaisesti yliopiston luontomuseo niin historiallisista kuin käytännönkin syistä. Seminaarinmäen käyttöä ohjaamaan tulee laatia kulttuuriympäristösuunnitelma yhdessä kaikkien asianosaisten kanssa.

Jyväskylän yliopiston suunnitelmat lopettaa vuokrasopimuksensa useasta rakennuksesta Seminaarinmäellä ovat uhka ajallisesti monikerroksisen alueen autenttisuudelle ja eheydelle sekä kulttuuriperinnön säilymiselle elävänä tuleville sukupolville. Siksi Alvar Aalto -seuran näkemyksen mukaan kokonaisia rakennuksia Seminaarinmäeltä ei tule luovuttaa ulkopuolisten käyttöön, vaikka alueelle tulisikin muita käyttäjiä yliopiston lisäksi.